

Міністерство освіти і науки України

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-
ДОРОЖНІЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до контрольної роботи з дисципліни
«Фінанси, гроші та кредит»

Затверджено методичною
радою університету
Протокол № від

Харків -ХНАДУ- 2015

Укладачі: В.В. Маліков

О.А.Дегтяр

Кафедра обліку і аудиту

1. Вступ

1.1. Метою контрольної роботи є закріплення теоретичних знань, отриманих студентами при вивченні курсу “Фінанси, гроші та кредит”, у процесі виконання практичної роботи по складанню фінансового плану будівельного підприємства та необхідних розрахунків до нього.

1.2. Варіант завдання на контрольну роботу обирається за останньою цифрою навчального шифру, встановленого студенту при зарахуванні його до заочного навчання у ХНАДУ.

1.3. Контрольну роботу слід виконувати з необхідними розрахунками та короткими поясненнями до них і подавати у ХНАДУ не пізніше встановленого деканатом терміну.

1.4. Студент допускається до заліку з курсу “Фінанси, гроші та кредит” тільки за умови своєчасного захисту контрольної роботи та її перевірки.

1.5. Фінансовий план будівельного підприємства, передбачений контрольною роботою, складається у формі балансу доходів та витрат. Для його складання необхідно виконати відповідні розрахунки й визначити:

- суму балансового та оподаткованого прибутку підприємства;
- розмір платежів до державного бюджету;
- розмір прибутку, що залишається у розпорядженні підприємства, спрямований у фонди економічного стимулювання, фінансовий резерв, фонд дивідендів та фонд споживання;
- амортизаційний фонд підприємства, що є одним з основних джерел формування фонду виробничого та соціального розвитку і витрачається на повне ві-

дновлення основних виробничих засобів і фінансування капітальних вкладень;

- інші планові доходи і витрати підприємства.

1.6. Результати розрахунків зводять до таблиці за доданою формою. Контрольна робота завершується таблицею, у процесі складання якої перевіряється баланс доходів і витрат.

1.7. Фінансовий план складається у формі скороченої таблиці доходів та витрат підприємства.

1.8. Фінансовий план, усі розрахунки до нього і таблиці складають у тис. грн. з одним знаком після коми. Усі вихідні дані для розрахунків до фінансового плану у табл.1 подані у млн. грн.

2. Вихідні дані

2.1. При виконанні розрахунків до фінансового плану виробничого будівельно-монтажного підприємства (БМП) слід виходити з показників, що характеризують його виробничу діяльність і вміщені у табл.1.

2.2. Обсяг товарної будівельної продукції, що буде здаватися замовнику по звершених будівлях, пускових комплексах та об'єктах, підготовлених до випуску продукції, та наданих послуг, визначається, виходячи з наступних умов:

- у плановому році кошторисна вартість товарної продукції, що буде здаватися замовнику, становить 70% загального обсягу будівельно-монтажних робіт (БМР), виконаних власними силами;
- крім того, будуть закінчені й здані замовникові пускові комплекси та об'єкти, розпочаті у попередньому році, дані про вартість незавершеного вироб-

ництва, по яких на початок планового року подані у п. 10. табл.1.

2.3. Балансовий прибуток у складі закінченої товарної продукції, що здається замовнику в плановому році, визначається, виходячи з таких умов:

- планові нагромадження становлять 23,07% кошторисної вартості зданої замовнику товарної будівельної продукції;
- зниження собівартості БМР складає 1,84 % їх кошторисної вартості по роботах, виконаних до планового року, та 2,34% по роботах, виконаних у плановому році. Крім того, до балансового прибутку треба додати прибуток від реалізації послуг підсобного виробництва у розмірі 20,0 тис. грн., та прибуток від позареалізаційних операцій у розмірі 30,0 тис. грн.

2.4. Податок на прибуток визначається, виходячи із ставки -30%.

2.5. При розрахунку середьорічної вартості нормованих оборотних коштів береться наступний поквартальний розподіл загального річного обсягу БМР:

-1 квартал -23%; 2 квартал-25%; 3 квартал-28%; 4 квартал-24%.

2.6. Середньорічна норма амортизаційних відрахувань по групах основних фондів складає 15%. Сума амортизаційних відрахувань визначається шляхом множення середньорічної вартості основних фондів на середньорічну норму амортизації.

2.7. Планом передбачається таке цільове використання амортизаційних відрахувань:

- 100% спрямовується до фонду виробничого розвитку, з них 30%-на фінансування власних капітальних вкладень.

2.8. Фонди економічного розвитку плануються, виходячи з наступних умов:

- норматив відрахувань у фонд виробничого розвитку приймають у розмірі 70,5% від прибутку, що залишився у розпорядженні підприємства;
- норматив відрахувань у фінансовий резерв становить 5% прибутку, що залишився у розпорядженні підприємства;
- норматив відрахувань від прибутку, що залишився у розпорядженні підприємства, до фонду дивідендів становить 24,5%;
- при визначенні загального розміру преміального фонду передбачається за введення виробничих потужностей і об'єктів будівництва сума 25 тис. грн;
- при визначенні розміру фонду виробничого розвитку необхідно врахувати надходження від реалізації вибулого майна у сумі 35 тис. грн.

Кошти на повернення довгострокових позик банку та сплату відсотков за користування позикою визначають шляхом розрахунку. Слід мати на увазі, що річна сума позики рядок 6 табл.1, одержанна підприємством у такій послідовності: у першому кварталі - у розмірі 27% річної суми; у другому кварталі - у розмірі 23% річної суми; у четвертому кварталі - у розмірі 50% річної суми.

Плата за користування позикою встановлена у розмірі 40% річних.

Введення основних фондів здійснюється у листопаді планового року.

2.9. При визначенні інших статей доходів та витрат підприємства слід враховувати:

- витрати на утримання культурно-освітніх установ і таборів відпочинку в сумі 15 тис. грн., що покриваються за рахунок фонду виробничого й соціального розвитку;

- витрати на підвищення кваліфікації кадрів у сумі 25 тис. грн., що покриваються за рахунок фонду виробничого та соціального розвитку;
- частина загальної суми (20 тис. грн.) витрат на утримання дитячих садків покривається за рахунок коштів трудящих (10 тис.грн.) і коштів фондів, створених на підприємстві;
- покриття приросту власних оборотних коштів відбувається за рахунок сталих пасивів у сумі 25 тис. грн.
- премії за ведення об'єктів і виробничих потужностей, що сплачуються за рахунок замовника становлять 5 тис. грн.

Таблиця 1. Вихідні дані до контрольної роботи

Показники/ Варианти	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Обсяг БМР, власними силами	19,5	20,0	20,5	21,0	21,5	22,0	22,5	23,0	23,5	24,0
2. Оборотні кошти на початок планового року	4,22	4,32	4,41	4,52	4,61	4,71	4,8	4,91	4,99	5,1
3. Норматив оборотних коштів у плановому році, %	21,9	21,9	21,8	21,8	21,7	21,7	21,6	21,6	21,5	21,5
4. Вартість основних фондів на початок року	2,9	2,9	3,0	3,0	3,1	3,1	3,2	3,2	3,3	3,3
5. Введення основних	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7

фондів у листопаді планового року										
6.Введення основних фондів, у тому числі за рахунок довгострокових кредитів	0,12	0,13	0,14	0,15	0,16	0,17	0,18	0,19	0,20	0,21
7.Основні засоби, що вибули в плановому році	0,2	0,2	0,2	0,25	0,25	0,25	0,3	0,3	0,3	0,3
8.Обсяг капітальних вкладень	0,3	0,32	0,34	0,35	0,36	0,38	0,39	0,40	0,41	0,42
9.Централізовані асигнування на капітальне будівництво	0,05	0,05	0,05	0,06	0,06	0,06	0,06	0,07	0,06	0,05
10.Довгострокові кредити банку на капітальне будівництво	0,12	0,13	0,14	0,15	0,16	0,17	0,18	0,19	0,2	0,21
11.Обсяг БМР, виконаних у попередньому році та зданих у плановому році	0,95	1,0	1,25	1,4	1,55	1,7	1,85	1,9	1,95	2,0
12.Сума амортизаційних відраху-	0,05	0,05	0,06	0,06	0,07	0,07	0,08	0,08	0,09	0,09

вань у році попе- редньому до планового										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3.Фінансовий план і розрахункові таблиці

Таблиця 2. Фінансовий план будівельного підприємства на
200... рік.

Найменування статей	Сума, Тис. грн.
1	2
1. Доходи і надходження:	
1.1. Прибуток – разом	
У тому числі	
1	2
1.1.3. Інший прибуток	
1.2. Амортизаційні відрахування	
1.3. Приріст сталих пасивів	
1.4. Кошти від реалізації майна	
1.5. Надходження коштів:	
1.5.1. Від трудящих на утримання дитячих садків	
1.5.2. Від замовників на преміювання за введення об'єктів	
1.6. Довгострокові кредити банку:	
1.6.1. На капітальне будівництво	
1.7. Інші доходи (централізовані джерела)	
Разом доходів і надходжень	
Перевищення витрат над доходами	
2. Витрати та відрахування	
2.1. Капітальні вкладення	

2.2. Повернення позик	
2.3. Приріст нормованих оборотних коштів	
2.4. Відрахування у фонди, що залишаються у розпорядженні підприємства	
2.4.1. Фонди і резерви у тому числі	
За рахунок прибутку	
Амортизаційні відрахування	
Інші	
2.4.2. Фінансовий резерв	
2.5. Фонди, що передбачені підприємством	
2.5. Платежі до бюджету	
Разом витрат та відрахувань	
Перевищення доходів над витратами	

Таблиця 3. Розрахунок планової суми прибутку підприємства та його розподіл

Показники	Сума. тис. грн.
1. Обсяг БМР, виконаних у попередньому році, що здаватимуться у плановому році (див. табл. 1.)	
2. Обсяг БМР, що виконані і будуть здані у плановому році.	
3. Обсяг завершеної продукції, що буде здана у плановому році	
4. Прибуток у складі БМР, виконаних у плановому році (див. п. 2.3)	
5. Прибуток у складі БМР, виконаних у плановому році (див. п. 2.3)	
6. Інший прибуток, разом	
7. Разом прибуток	
8. Платежі до бюджету (див. п. 2.4.)	
9. Нерозподілений прибуток	

Таблиця 4. Розрахунок середньорічної вартості основних виробничих фондів

Показники (див. табл. 1)	Сума, тис. грн.
1	2
1. Основні фонди на початок планового року п. 4 т 1.	

2. Введення основних фондів А) у листопаді	
3. Середньорічна вартість введених основних фондів	
4. Основні фонди, що вибули А) у травні	
5. Середньорічна вартість основних фондів, що вибули	
6. Середньорічна балансова вартість основних виробничих фондів (ряд.1+ ряд.3 -ряд.5 -ряд.12)	

Таблиця 5. Розрахунок нормативу оборотних коштів та суми приросту нормативу

Показники (див. табл.1.)	Сума, тис.грн.
1. Норматив на кінець планового року	
2. Норматив на початок планового року п.3. т.1	
3. Приріст нормативу в плановому році (ряд. 1 – ряд.2)	
4. Джерела покриття: А) приріст сталих пасивів (вдив. п.2.9.) Б) плановий прибуток (рядки 3 –4а)	

Таблиця 6. Розрахунок середньорічної вартості нормованих оборотних коштів

Показники	За рік	На 1.04.	На 1.07	На 1.10	На кінець року
1. Обсяг виконаних БМР у відсотках до року (див. п. 2.5.)					
2. Приріст нормованих оборотних коштів (див. табл.5)					
3. Норматив оборотних коштів з урахуванням приросту					
4. Середньорічна вартість нормованих оборотних коштів					

Таблиця 7. Розрахунок сум амортизаційних відрахувань та їх використання

Показники	Сума, тис.грн.
1. Сума амортизаційних відрахувань (див. п.2.6.) у тому числі	
А) до бюджету	
Б) до фонду	
В) на капітальне будівництво	

Таблиця 8. План фінансування капітальних вкладень

Джерела	Сума, тис.грн.
1. Власні джерела	
1.1. Централізовані (див. табл.1)	
1.2. Сума амортизації (див. табл. 7)	
1.3. Прибуток	
2. Довгостроковий кредит	
Разом (див. табл. 1)	

Таблиця 9. Розрахунок плати за користування довгостроковим кредитом банку за термінами виникнення заборгованості

Показники	План на рік	1 квартал	2 квартал	3 квартал	4 квартал
1. Довгострокові позики отримані у плановому році					
2. Відсоток за користування позикою					
1 квартал					
2 квартал					
3 квартал					
4 квартал					
3. Платня за користування позикою					

Таблиця 10. Розрахунки відрахувань від прибутку у фонди підприємства

Показники	Сума, тис.грн.
1. Прибуток, що залишається у розпорядженні підприємства (див. табл. 3)	
2. Норматив відрахувань у фонд премій (див. п.2.8)	
3. Сума відрахувань (ряд.1 x ряд 2)	
4. Норматив відрахувань у фонд виробничого розвитку (див. п.2.8)	
5.Сума відрахувань у фонд виробничого розвитку (ряд.1 x ряд 4)	
6.Норматив відрахувань у фінансовий резерв (див. п.2.8)	

Таблиця 11. Преміальний фонд і фонд дивідендів

Джерела	Сума, тис. грн.
1. Відрахування з прибутку	
2. Премії за введення в дію об'єктів і виробничих потужностей, що сплачуються за рахунок замовника (див. п.29)	
3. Разом відрахувань до фонду	

Таблиця 12. Фонди та резерви

Джерела	Сума, тис.грн.
1. Відрахування від прибутку	
2. Амортизаційні відрахування (див. табл. 7)	
3.Кошти від реалізації майна (див.п.2.8)	
4. Інші джерела	
Разом відрахувань до фонду	

Таблиця 13. Фінансовий резерв

Джерела	Сума, тис. грн.
1. Відрахування з прибутку	

4. Вказівки до складання фінансового плану та розрахункових таблиць

4.1. У вступі до контрольної роботи повинні бути наведені стислі вихідні дані за прийнятим варіантом завдання. Навчальний шифр і номер прийнятого варіанту завдання слід вказати на титульному аркуші контрольної роботи.

4.2. Фінансовий план (див. табл.2) заповнюють поетапно після проведення відповідних розрахунків та заповнення розрахункових таблиць.

4.3. Заповнення розрахункових таблиць повинно супроводжуватися розрахунками, що наводяться у контрольній роботі після кожної розрахункової таблиці. У розрахункових таблицях для полегшення розуміння матеріалу дано вказівки до вихідних даних, що їх слід використовувати при розрахунках.

4.4. При розрахунках суми балансового прибутку необхідно враховувати, що загальна сума прибутку складається з планових нагромаджень та зниження собівартості БМР за рахунок проведення заходів відповідно до плану технічного розвитку та підвищення ефективності будівельного виробництва.

4.5. Середньорічна вартість введених виробничих фондів (див. табл.40) визначається шляхом множення вартості введених основних фондів на кількість повних місяців перебування їх в експлуатації і ділення результату на 12 місяців. Розрахунок середньорічної вартості основних фондів C_c з урахуванням введених та вибулих фондів визначається за формулами:

$$(1) \quad C_c = C_z + C_v \times K/12 + C_{виб} \times (12 - K) / 12,$$

де:

C - вартість основних фондів на початок року;

C_z – залишкова вартість основних фондів;

C_v - вартість введених основних фондів;

$C_{виб}$ – вартість вибулих основних фондів;

К – кількість повних місяців експлуатації введених (вибулих) основних фондів.

Сума амортизації планового року (**А**) встановлюється за формулою:

$$\mathbf{A = Cc \times H,}$$

(2)

де,

Н- норма амортизації, яка визначається виходячи з прийнятого метода нарахування (пряма лінія, знижуючого балансу, кумулятивного).

4.6. Приріст нормативу оборотних коштів (див. табл.5) у кожному кварталі розраховується згідно з ростом планового приросту на рік (100%) та відсотку виконання програми робіт у кожному кварталі. Норматив оборотних коштів на початок кожного кварталу з урахуванням приросту нормативу визначається наростаючим підсумком.

Середньорічна вартість нормованих оборотних коштів (табл. 5) знаходять шляхом складання:

- 1) половини суми оборотних коштів на початок планового року;
- 2) суми оборотних коштів на кінець кожного кварталу (1,2,3);
- 3) половини суми оборотних коштів на кінець планового року;
- 4) одержану суму слід розділити на 4 (кількість кварталів).

4.7. При визначенні джерел фінансування капітальних вкладень необхідно вивчати їх формування та порядок складання форми №5, що наведена у спрощеному вигляді у табл.8.

4.8. Проведені розрахунки фінансових показників перевіряють шляхом складання шахової таблиці. По горизонталі вказують джерела покриття витрат, а по вертикалі –

цільове використання коштів. Шахова форма перевірки дає можливість простежити взаємозв'язок між витратами підприємства і джерелами їх покриття. Підсумкові показники за рядком та графою "Разом" повинні співпадати із загальним обсягом грошових ресурсів фінансового плану.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Ковалева А.М. Финансы.- М.: Финансы и статистика, 1996.
2. Ковалева Л.Н. Финансы предприятий.-М.:Финансы, 1998.
3. Ковалев В.В. Финансовый анализ. М.: Финансы и статистика. 1997.
4. Эйсан Никбахт. Финанси.- К., Основи, 1993.
5. Меркулов Я.С. Теоретическое и практическое пособие по финансовым расчетам.- М.,1997.
6. Павлов Л.Н. Финансы предприятий.-М.,1998.
7. Шеремет А.Д.. Сайфулин Р.С. Финансы предприятий.(Учеб. пособие)М., 1998.
8. Зви Боди . Финансы.М.,2000.